

Dosarul nr. 2rac-211/22
2-19081130-01-2rac-05092022

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – I. Țonov
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila

ÎNCHEIERE

11 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” împotriva Societății pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins apelul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, s-a menținut hotărârea din data de 28 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 04 martie 2019 SA „Apă-Canal Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva SA „Termoelectrica”, prin care a solicitat încasarea datoriei în sumă de 17 011,01 lei pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare acumulată în perioada lunii octombrie 2017, a penalității în sumă de 3061,98 lei și taxa de stat în sumă de 586,36 lei. (f.d.4-8,68-73, vol. I)

În motivarea cererii de chemare în judecată SA „Apă-Canal Chișinău” a menționat că raporturile contractuale privind prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare între părți sunt reglementate prin contractul nr. 564633 din 12 februarie 2003, acordul adițional la contractul nr. 564633 din 15 iulie 2015, contractul nr. 221733 din 02 ianuarie 2012 și contractul nr. 265233 din 20 mai 2005 semnate de către SA „Apă-Canal Chișinău” și SA „Termoelectrica”, în vigoare cu amendamentele de modificare a acestora.

Potrivit pct. 3.2.2. din contract, SA „Termoelectrica” și-a asumat obligația să achite costul apei consumate și evacuarea apei uzate, conform tarifelor fixate în lista de prețuri, iar în cazul depășirii normativelor (CMA) pentru apele uzate evacuate, plata se va efectua conform tarifelor diferențiate (cu condiția respectării calității apei la ieșire în conformitate cu pct. 3.1.1., lit. b), c) din contract).

În cazul intervenirii unor modificări în lista de prețuri pe parcursul validității contractului plata pentru apa livrată și recepționarea apelor uzate se va efectua conform noilor tarife din momentul punerii lor în aplicare.

SA „Apă-Canal Chișinău” a menționat că în ziua de 19 octombrie 2017 au fost prelevate probe de apă, atât în prezența reprezentantului consumatorului, cât și în prezența reprezentantului operatorului, în locurile stabilite din căminurile destinate pentru prelevarea probelor (evacuatorul nr. 1) din str. Meșterul Manole, 3, mun. Chișinău. În baza prelevărilor s-a constatat că SA „Termoelectrica” deversează în sistemul public de canalizare apă uzată cu depășirea concentrațiilor maxim admisibile (CMA).

Totodată, la data de 19 octombrie 2017 au fost prelevate probe de apă uzată din evacuatorul nr. 2 și evacuatorul nr. 3. În urma rezultatelor investigațiilor de laborator nu au fost depistate depășiri ale concentrațiilor maxim admisibile de poluanți.

Societatea reclamantă a relatat că conform rezultatelor comenzii/probei nr. 1463 de apă uzată deversate în sistemul public de canalizare și prelevate pe data de 19 octombrie 2017, din căminul de control din str. Meșterul Manole, 3, mun. Chișinău (evacuatorul nr. 1), a SA „Termoelectrica” s-a depistat o depășire a normativelor concentrațiilor maxim admisibile (CMA) la indicele hidrogen, indicată în tabelul din prescripția nr. 1200/15111 din 31 octombrie 2017, fapt confirmat și prin procesul-verbal de prelevare a probelor de apă uzată (proba nr. 1463), comanda la efectuarea încercărilor (nr. 1463) și raportul de încercări nr. 1463 din 25 octombrie 2017.

Potrivit rezultatelor comenzilor/probelor nr.1464 și nr.1465 de apă uzată deversate în sistemul public de canalizare și prelevate pe data de 19 octombrie 2017, din evacuatorul nr. 2 și evacuatorul nr. 3, din str. Meșterul Manole, 3, mun. Chișinău, a SA „Termoelectrica”, depășiri a normativelor concentrațiilor maxim admisibile nu au fost depistate, fapt confirmat prin procesul-verbal de prelevare a probelor de apă uzată (proba nr. 1464), procesul-verbal de prelevare a probelor de apă uzată (proba nr. 1465), comanda la efectuarea încercărilor (nr. 1464), comanda la efectuarea încercărilor (nr. 1465), raporturile de încercări nr. 1465 și nr. 1465 din 25 octombrie 2017.

Astfel, în factura fiscală seria AAD 0246842 din 31 octombrie 2017 expusă spre plată SA „Termoelectrica” și anexa acesteia, este reflectat calculul întemeiat doar pe probe în care au fost depistate depășiri ale concentrațiilor maxim admisibile de poluanți.

Societatea reclamantă a subliniat că din partea SA „Termoelectrica” pe parcursul prelevării probelor nu au parvenit obiecții și nu au solicitat prelevarea probei în mod paralel. Astfel, se conchide, că societatea pârâtă a recunoscut depășirea normativelor concentrației maxim admisibile, corectitudinea prelevării probelor din căminele de control, veridicitatea rezultatelor investigațiilor de laborator și încălcarea prevederilor pct. 3.2.2. din contractul nr. 5-646-33 din 12 februarie 2003 și acordului adițional din 15 iulie 2015.

În opinia SA „Apă-Canal Chișinău” este indubitabilă și legală obligația contractuală a SA „Termoelectrica” de a nu admite deversarea în sistemul public de canalizare apă uzată cu depășirea normativelor concentrațiilor maxim admisibile, stabilite în anexa nr. I la Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisăruri de apă pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25

noiembrie 2013.

Aplicarea coeficientului de majorare la tariful pentru serviciile de canalizare și mărimea acestui tarif, reprezintă proporția dintre rezultatele investigațiilor de laborator a probei prelevate de facto și normativul aprobat conform Anexei nr. 1 „Indicatorii de calitate ai apelor menajere uzate evacuate în rețelele de canalizare ale localităților” la Regulamentul sus-nominalizat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013. Calculul tarifului diferențiat pentru agentul economic SA „Termoelectrica”, calitatea apei uzate ale cărora depășește normativele în vigoare, a fost efectuat conform legislației.

Astfel, drept urmare a nerespectării pct. 5.1 din contractul nr. 564633 din 12 februarie 2003 SA „Termoelectrica” i-a fost calculat suma de 17 011,11 lei, pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, pentru perioada lunii octombrie 2017. Respectiv, pentru neexecutarea în termen a punctului 5.1. din contract societății pârâte i s-a calculat, în conformitate cu prevederile pct. 5.2. din același contract o penalitate în sumă de 2 534,64 lei.

SA „Apă-Canal Chișinău” a susținut că achitățile integrale impuse de către operator consumatorului noncasnic se efectuează prin prisma prevederilor art. 17, lit. g) din Legea 303 din data de 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căruia consumatorul este obligat să achite, în termenele stabilite, facturile pentru serviciul public de alimentare cu apă, în caz contrar, în temeiul dispozițiilor art. 16, lit. b) și art. 27, alin.(5) din aceeași Lege operatorul este în drept, să aplice consumatorilor penalități pentru neachitarea facturilor în termenii stabiliți în contract.

Societatea reclamantă a indicat că în scopul soluționării litigiului pe cale extrajudiciară societății pârâte i s-a comunicat despre existența sumei debitoare prin intermediul reclamației nr. 05/4.1-06.9737 din 22 ianuarie 2019.

Prin încheierea din data de 15 martie 2019 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a acceptat cererea de chemare în judecată depusă de către SA „Apă-Canal Chișinău” împotriva SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei, a penalității și a cheltuielilor de judecată spre examinarea conform procedurii cererilor cu valoare redusă. (f.d. 46, vol.I)

Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin încheierea din data de 03 iunie 2019 a dispus examinarea cauzei civile la cererea SA „Apă-Canal Chișinău” împotriva SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei, a penalității și a cheltuielilor de judecată în ordine generală. (f.d. 63, vol. I)

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 septembrie 2021 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „Apă-Canal Chișinău”, s-a încasat de la SA „Termoelectrica” în beneficiul SA „Apă-Canal Chișinău” datoria conform facturii fiscale AAD 0246842 din 31 octombrie 2017 în sumă de 17 011,01 lei, penalitatea în sumă de 2 534,64 lei și cheltuielile suportate în legătură cu plata taxei de stat la depunerea acțiunii în sumă de 586,36 lei. (f.d.137,145-154, vol.I)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen, de către SA „Termoelectrica”. (f.d. 140-144, vol.I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 14 iunie 2022 a respins apelul declarat de către SA „Termoelectrica”, a menținut hotărârea din data de 28 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. (f.d. 7, 8-25, vol. II)

Instanțele de judecată în temeiul art. 214, art. 572, alin. (1) și (2) din Codul civil

(în redacția de până la 01 martie 2019), art. 22, alin. (1), art. 22, alin. (18) din Legea 303 din data de 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în colaborare cu pct. 3.2.2. din contract și pct. 10.5, pct. 10.10, pct. 10.11 din Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare din mun. Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 5/4 din 25 martie 2008 (în vigoare la momentul prelevării probelor de ape uzate și la momentul emiterii facturii), au concluzionat că pretenția SA „Apă-Canal Chișinău” privind încasarea datoriei conform facturii fiscale AAD 0246842 din 31 octombrie 2017 în sumă de 17 011,01 lei, este întemeiată.

La caz, instanțele de judecată au menționat că la data de 19 octombrie 2017 SA „Apă-Canal Chișinău” a prelevat probe de apă uzată, în prezența reprezentantului consumatorului, în locurile stabilite din căminurile destinate pentru prelevarea probelor (evacuatorul nr. 1) din str. Meșterul Manole. 3. mun. Chișinău. În urma verificării s-a constatat că SA „Termoelectrica” deversează în sistemul public de canalizare ape uzate cu depășirea concentrațiilor maxim admisibile (C.M.A).

Instanța de apel a respins argumentul SA „Termoelectrica” precum că în conținutul proceselor-verbale de prelevare a probelor de apă uzată din evacuatoarele nr.1840, nr. 1841 și nr.1842 din 19.10.2017 nu sunt indicate nr. comenzilor pentru efectuarea analizei, fiind indicate doar numerele evacuatoarelor, volumul probelor prelevate și numerele sigiliilor, or pe parcursul prelevării probelor nu a avut obiecții și nu a solicitat prelevarea probei în mod paralel, deci a recunoscut depășirea normativelor concentrației maxim admisibile, corectitudinea prelevării probelor din căminele de control, veridicitatea rezultatelor investigațiilor de laborator și încălcarea prevederilor pct. 3.2.2. din contractul nr. 5-646-33 din 12 februarie 2003 și acordului adițional din 15 iulie 2015.

Instanța de apel a respins și argumentul precum că instanța de fond la adoptarea hotărârii nu a ținut cont de faptul că la caz, nu este clară modalitatea de calcul a volumului apelor reziduale cu depășirea concentrației ionilor de hidrogen (pH) - care a fost aplicată, precum și nici de faptul că nu este cert nici calculul coeficientului (K) la tarif, deoarece, deși invocă ilegalitatea calcului facturile fiscale nu au fost contestate fiind valabile pentru ambele părți.

Cu referire la pretenția SA „Apă-Canal Chișinău” privind încasarea penalității, instanțele de judecată în baza prevederile art.27, alin. (5) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013 și pct.5.2 din contractul nr.2-652-33 privind livrarea apei și recepționarea apelor uzate din 20 mai 2005 au concluzionat că este întemeiată, deoarece s-a constatat că la 28 februarie 2019 SA „Termoelectrica” avea datorii față de SA „Apă-Canal Chișinău” în sumă de 17 011,01 lei.

Instanța de apel, referitor la argumentul SA „Termoelectrica” precum că instanța de fond nu a examinat excepția de tardivitate a pretenției cu privire la încasarea penalității, a menționat că excepția de tardivitate a fost examinată odată cu fondul cauzei, ori la etapa pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare acesta era prematură. Astfel, instanța de fond a respins excepția de tardivitate a pretenției cu privire la încasarea penalității, deoarece cerința cu privire la încasarea clauzei penale este valabilă atât timp cât există obligația principală.

Subsecvent admiterii pretențiilor cu privire la încasarea datoriei și a penalității instanțele de judecată, în temeiul art. 94, alin. (1) din Codul de procedură civilă a

admis și pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs SA „Termoelectrica”, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii privind ridicarea excepției de tardivitate a pretenției cu privire la încasarea penalității, respingerea acesteia ca fiind tardive, respingerea pretențiilor cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată ca fiind neîntemeiate și încasarea din contul SA „Apă-Canal Chișinău” a cheltuielilor de judecată. (f.d. 28-38, vol.II)

În motivarea recursului SA „Termoelectrica” a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au dat o apreciere corespunzătoare probelor invocate de către recurentă, circumstanțe ce impun admiterea recursului în sensul declarat, or, instanța de apel a evitat să examineze observațiile apelantei, însușind prioritar cele invocate de către SA „Apă-Canal Chișinău.

Societatea recurentă a menționat că a solicitat ridicarea excepției de tardivitate și respingerea capătului de cerere privind încasarea penalității ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție, însă instanța de fond nu s-a expus asupra cererii privind ridicarea excepției de tardivitate înaintate nici prin încheiere protocolară, nici prin încheiere separată și nici la emiterea hotărârii.

Astfel, în opinia SA „Termoelectrica” neexpunerea de către instanța de fond asupra cererii de excepție a tardivității constituie încălcarea normelor materiale și procedurale.

Societatea recurentă a mai relatat că instanța de fond nu s-a expus asupra faptului dacă în situația în care cererea privind ridicarea excepției de tardivitate se respinge, se întrunesc sau nu temeiurile legale de reducere a penalității. La caz, SA „Termoelectrica” a solicitat micșorarea valorii penalității la 95 %, în situația constatării respectării de către SA „Apă-Canal Chișinău” a termenului de prescripție la aplicarea clauzei penale.

SA „Termoelectrica” a susținut că instanțele ierarhic inferioare nu au dat o apreciere corespunzătoare probelor invocate de societatea apelată, ori instanța de apel a evitat să examineze observațiile apelantei/pârâtă, însușind prioritar cele invocate de către SA „Apă-Canal Chișinău”.

La 03 octombrie 2022 SA „Apă-Canal Chișinău” a depus referință asupra recursului declarat de către SA „Termoelectrica”, solicitând declararea acestuia inadmisibil, menționând că recursul înaintat este declarativ și lipsit de substanță juridică. (f.d. 57-59, vol.II)

În conformitate cu art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 14 iunie 2022, expediată participanților la proces la 27 iulie 2022. (f.d.126 verso, vol.II)

SA „Termoelectrica” s-a conformat prevederilor legale și la 15 august 2022, în termen, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de către SA „Termoelectrica” este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul societății recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către SA „Termoelectrica”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului societății recurente la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, Colegiul reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă SA „Termoelectrica”, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către SA „Termoelectrica” ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către SA „Termoelectrica” împotriva deciziei din data de 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas